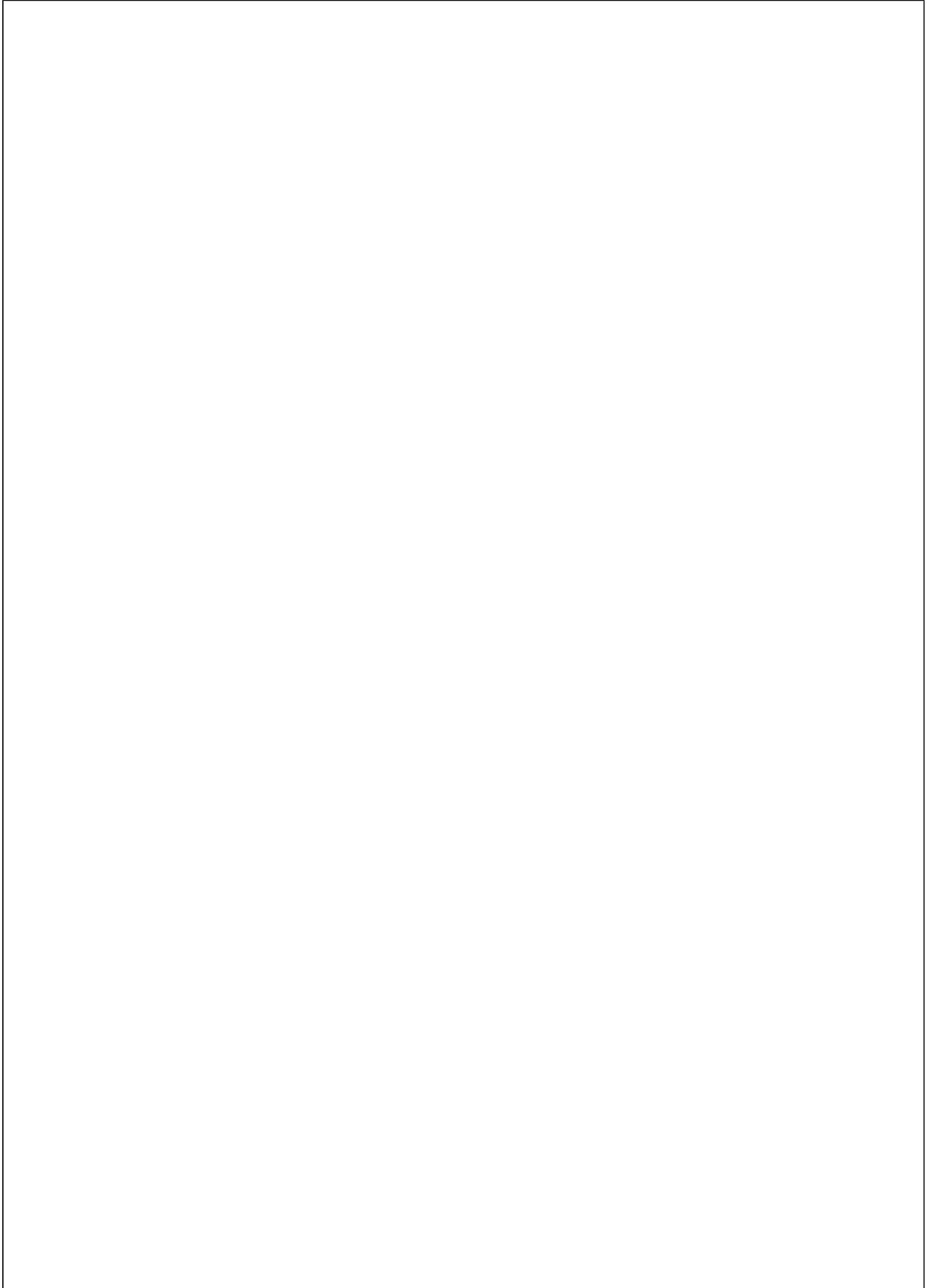

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/189051,79-rocznica-zdobycia-posterunku-zandarmerii-niemieckiej-Nordwache-przez-zolnierz.html>
27.02.2026, 14:20

79. rocznica zdobycia posterunku żandarmerii niemieckiej „Nordwache” przez żołnierzy Batalionu „Chrobry I” – Warszawa, 3 sierpnia 2023

3 sierpnia przed tablicą przy ul. Żelaznej 75A w Warszawie odbyły się uroczystości upamiętniające 79. rocznicę zdobycia posterunku żandarmerii niemieckiej „Nordwache” przez żołnierzy Batalionu „Chrobry I” pod dowództwem kapitana Gustawa Billewicza ps. „Sosna”. W wydarzeniu wziął udział zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski.

03.08.2023

U zbiegu ulic Żelaznej i Chłodnej znajduje się kamienica, w której w czasie II wojny światowej mieścił się posterunek żandarmerii niemieckiej, tzw. Nordwache. Niedługo przed wybuchem Powstania Warszawskiego Niemcy wzmocnili budynek dobudowując bunkier z zapasami karabinów, instalując stanowiska strzeleckie oraz ustawiając zasieki z drutu kolczastego.

Tę twierdzę mieli zdobyć żołnierze batalionu „Chrobry I” dowodzeni przez kpt. Gustawa Billewicza „Sosnę”. 3 sierpnia 1944 roku przypuścili udany szturm na posterunek „Nordwache”. Powstańcom udało się zdobyć budynek i wziąć do niewoli kryjących się w bunkrze Niemców. Uwolnili przetrzymywanych w piwnicach kilkudziesięciu cywilów i przejęli tak potrzebną do walki broń, amunicję i umundurowanie.

3 sierpnia 2023 roku z inicjatywy marszałek Sejmu Małgorzaty Gosiewskiej oraz szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jana Józefa Kasprzyka zostały zorganizowane uroczystości upamiętniające to wydarzenie. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr hab. Karol Polejowski, który zaznaczył, jak ważna jest pamięć o bohaterach i wydarzeniach, które miały być zapomniane:

Mimo tego, że po roku 1945, narzucona Polsce władza komunistyczna robiła wszystko, aby wymazać pamięć o Powstaniu Warszawskim, to ta pamięć przetrwała, stała się kamieniem węgielnym świadomości polskiego społeczeństwa w II poł. XX wieku.

Podczas uroczystości odśpiewano hymn państwowy, a po przemówieniach okolicznościowych odmówiona została modlitwa za poległych. Na zakończenie uczestnicy złożyli wieńce pod tablicą pamięci.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Uroczystości